

Teknologi og klassekamp

Wolfi Landstreicher

2006

Den teknologiske udvikling indenfor de seneste 60 år – atomindustrien, kybernetik og relateret informationsteknik, bioteknologi og genmanipulation – har skabt fundamentale forandringer i det sociale landskab. Metoderne til udnyttelse og dominans har forandret sig, og af den grund er de gamle idéer om klassestrukturens og klassekampens natur ikke længere tilstrækkelige når det gælder om at forstå vores nuværende situation. Marxisternes og syndikalisternes arbejderisme kan ikke længere tænkes at have noget brugbart at byde på indenfor udviklingen af en revolutionær praksis. Men fuldstændigt at afvise konceptet om klasse er heller ikke nogen brugbar tilgang til denne situation, for ved at gøre det mister man et vigtigt værktøj til at forstå den nuværende virkelighed og til at angribe den.

Ikke alene fortsætter udnyttelsen, men den er blevet stærkt intensiveret med afsæt i den nye teknologi. Kybernetik har gjort det muligt at decentralisere produktionen, at sprede små produktionsenheder udover det sociale landskab. Automatisering har drastisk reduceret antallet af arbejdere som er nødvendige for produktionsprocesserne. Desuden skaber kybernetik metoder til at skrabe profit sammen uden egentligt at producere noget, og gør det derfor muligt for kapitalen at ekspandere med et minimum af penge brugt på arbejdskraft.

Den nye teknologi kræver endvidere en specialiseret viden som er utilgængelig for de fleste. Denne viden er blevet den herskende klasses egentlige rigdom i den nuværende æra. Under det gamle industrielle system kunne klassekampen ses som arbejdernes og ejernes kamp om produktionsmidlerne. Det giver ikke længere mening. Efterhånden som den nye teknologi avancerer bliver de udnyttede skubbet ud i mere og mere prekære situationer. Den gamle, livslange fabriksstilling er blevet erstattet af dagleje, jobs indenfor servicesektoren, midlertidigt arbejde, arbejdsløshed, det sorte marked, illegalitet, hjemløshed og fængsel. Denne usikkerhed garanterer at muren, skabt med den nye teknologi, imellem udnyttede og de udnyttede, forbliver uigennemtrængelig.

Men det er selve essensen af teknologien som holder den uden for de udnyttedes rækkevidde. Den tidligere industrielle udvikling havde som sit primære fokus at opfinde teknikker for masseproduktion af standardiserede varer med lav omkostning og høj profit. Den nye teknologiske udvikling sigter ikke så meget imod produktion af forbrugsgoder som den sigter imod en mere og mere dybgående og udvidet social kontrol og befrielsen af profit fra produktion. Atomindustrien kræver ikke alene specialiseret viden, men også et højt sikkerhedsniveau, hvilket placerer dens udvikling sikkert under statens kontrol og leder til en militær strukturering som er helt i trit med teknologiens ekstreme nytte for militæret. Kybernetisk teknologis evne til bearbejde, arkivere, samle og sende information i næsten samme sekund, tjener statens behov for at dokumentere sine undersåtter såvel som behovet for at forvandle undersåtternes reelle viden til stumper af information – data – hvilket reducerer de udnyttedes egentlige muligheder for at forstå deres situation. Bioteknologi giver staten og kapitalen kontrol over livets mest fundamentale processer – hvilket giver dem mulighed for at bestemme hvilke slags planter, dyr og – med tiden – mennesker der har lov til at eksistere.

Fordi disse teknologier kræver specialiseret viden, og er blevet udviklet med det formål at at forøge magthavernes kontrol over resten af menneskeheden, selv vores dagligdag, kan den udnyttede klasse bedst forstås som værende de som er ekskluderet fra denne viden og derfor fra deltagelse i magtens funktioner. Overklassen udgøres dermed af de som inkluderes i magtens funktioner, og den egentlige brug af den specialiserede, teknologiske viden. Dette er selvfølgelig en igangværende proces, og grænsen mellem inkluderede og ekskluderede kan, i nogle tilfælde, virke udvisket da et stigende antal mennesker proletariseres – altså mister den magt over sine liv som de måske tidligere har haft.

Det er vigtigt at påpege, at på trods af at disse nye teknologier har som formål at øge magthavernes kontrol over de ekskluderede og over jordens materielle rigdom, er de i sig selv udenfor noget enkelt menneskes kontrol. Deres uoverskuelighed og den specialisering som de kræver, kombineret med materialernes uforudsigelighed – atomiske og subatomiske partikler, lysstråler, gener, kromosomer, etc. – garanterer at ingen enkeltpersoner er i stand til at forstå hvordan de fungerer i sin helhed. Dette føjer et teknologisk aspekt til den allerede eksisterende økonomiske usikkerhed som de fleste af os lider under. Men denne trussel om en mulig teknologisk katastrofe uden for nogens kontrol tjener også magtens kontrol over de udnyttede – frygten for flere Tjernobyler, genmanipulerede monstre eller undslupne laboratoriumskabte sygdomme og lignende, får folk til at acceptere de såkaldte eksperteres herredømme, selvom de igen og igen har bevist sine begrænsninger. Og staten – som igennem militæret er ansvarlig for hver og en af disse teknologier – er i stand til at præsentere sig som den kontrolinstans som holder multinationale firmaers »misbrug« af teknologierne i skak. Så denne lurende,

monstrøse, ukontrollable og ødelæggende kraft tjener på udmærket vis magthaverne til at vedligeholde deres kontrol over resten af befolkningen. Og hvilken grund har de til at bekymre sig over mulige katastrofer, siden deres formue og magt med sikkerhed har forsørget dem med planer for deres egen beskyttelse?

På den måde underminerer den nye teknologi, og de nye vilkår for ekskludering og usikkerhed som den påtvinger de udnyttede, den gamle drøm om ekspropriering af produktionsmidlerne. Denne teknologi – både kontrollerende og ude af kontrol – kan ikke tjene noget i sandhed menneskeligt formål, og har ingen plads i udviklingen af en verden af individer frie til at forme deres liv som de vil. Marxisternes og syndikalisternes illusoriske utopier er altså ikke længere til nogen nytte for os. Men var de nogensinde det? Den nyeste teknologiske udvikling er centreret specifikt om kontrol, men al industriel udvikling har taget hensyn til nødvendigheden af at kontrollere de udnyttede. Fabrikker udvikledes for at bringe arbejderne under samme tag så deres aktiviteter bedre kunne reguleres; samlebandet mekaniserede denne regulering; hvert eneste nye teknologiske fremskridt indenfor fabrikken bragte arbejderens tid og bevægelser under yderligere kontrol. På den måde har ideen om at arbejdere kunne befri sig selv ved at overtage produktionsmidlerne altid været en vrangforestilling. Det var en forståelig vrangforestilling da teknologiske processer havde produktionen af goder som det primære mål. Nu, da deres primære mål så åbenlyst er social kontrol, burde vor virkelige kamps natur være lige så åbenlys: ødelæggelsen af alle kontrolsystemer – staten, kapitalen og deres teknologiske system, enden på vores proletariserede vilkår og skabelsen af os selv som frie individer istand til selv at bestemme hvordan vi vil leve. Imod denne teknologi er vores bedste våben det som de udnyttede har brugt siden den industrielle æras begyndelse: **sabotage**.

Det Anarkistiske Bibliotek

Wolfgang Landstreicher
Teknologi og klassekamp
2006

benzinpaabalet.noblogs.org
Fra *Green Anarchy* #22, 2006. Originaltitel: Technology and Class Struggle. Oversat af Bob Ild, Tjære & Fjer.
Bearbejdet af BPB.

da.theanarchistlibrary.org